

XÂY DỰNG CƠ CHẾ BẢO VỆ HIẾN PHÁP BẰNG TÒA ÁN TRONG ĐIỀU KIỆN XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

MAI THỊ MAI *

Tóm tắt: Nghị quyết số 27-NQ/TW Hội nghị Trung ương lần thứ Sáu Khoá XIII là một bước cụ thể hoá quan trọng tinh thần Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã nhấn mạnh về mục tiêu tiếp tục xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, trong đó tiếp tục đề cập nội dung “hoàn thiện cơ chế bảo vệ hiến pháp”. Tuy nhiên, vấn đề xây dựng cơ chế bảo vệ hiến pháp ở Việt Nam hiện nay vẫn còn nhiều ý kiến trái chiều ở cả khía cạnh lí luận và thực tiễn. Bài viết luận giải sự cần thiết của việc xây dựng cơ chế bảo vệ hiến pháp trong nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, đề xuất việc xây dựng cơ chế bảo vệ hiến pháp bằng toà án, đồng thời luận giải sự tương thích và phù hợp của mô hình này với các yêu cầu của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

Từ khoá: Cơ chế bảo vệ hiến pháp; nhà nước pháp quyền; quyền lực nhà nước; toà án

Nhận bài: 03/11/2022

Hoàn thành biên tập: 30/9/2023

Duyệt đăng: 30/9/2023

ESTABLISHING A JUDICIAL REVIEW MECHANISM IN ACCORDANCE WITH THE ESTABLISHMENT OF THE SOCIALIST RULE OF LAW STATE OF VIETNAM

Abstract: Resolution No. 27-NQ/TW of the 6th Central Conference, Session XIII, is a very important step in concretizing the spirit of the Resolution of the 13th Party Congress, which emphasised the goal of continuing to improve the socialist rule of law, including judicial review mechanisms. However, there are still many conflicting ideas on the creation of a judicial review mechanism in Vietnam, both on theoretical and practical aspects. This article explains the need for the creation of a judicial review mechanism in a socialist rule of law state, proposes establishing a judicial review mechanism, and explains the compatibility of this model with the requirements of a Vietnamese socialist rule of law state.

Keywords: Constitutional protection mechanism; the rule of law; power of the state; courts

Received: Nov 3rd, 2022; Editing completed: Sept 30th, 2023; Accepted for publication: Sept 30th, 2023

1. Sự cần thiết của cơ chế bảo vệ hiến pháp trong nhà nước pháp quyền

Cơ chế bảo vệ hiến pháp (BVHP) nói chung và trong bối cảnh xây dựng nhà nước pháp quyền (NNPQ) xã hội chủ nghĩa

(XHCN) Việt Nam nói riêng là vấn đề được quan tâm sâu sắc cả về mặt lí luận cũng như thực tiễn. Trước hết, về mặt khái niệm, đã có nhiều quan điểm khác nhau về cơ chế BVHP. Theo nghĩa rộng, cơ chế BVHP là toàn bộ những yếu tố, phương tiện, phương cách và biện pháp, nhằm bảo đảm cho Hiến pháp được tôn trọng, chống lại mọi sự vi

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội
E-mail: maithimai@hlu.edu.vn